

УДК 343.13

DOI: 10.31733/17-03-2023-375-376

Олексій БОЙКО

доцент кафедри кримінального процесу
та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Важливим засобом забезпечення інформаційної безпеки держави є система законодавства, що регламентує створення, використання та анулювання інформаційних потоків, а також порядок притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які порушують кримінальний закон під час використання відповідних видів інформації. Кримінальне процесуальне законодавство України має безпосереднє відношення до забезпечення інформаційної безпеки. В той же час окремі аспекти не повною мірою відповідають доктрині системи законодавства. Так нормативні акти, що закладають основу джерел кримінального процесуального права, вказані у ст. 1 Кримінального процесуального кодексу України (далі КПК України) [1]. При цьому аналіз означеної статті не може не викликати питання, що стосується термінології, яка безпосередньо пов'язана з системою кримінального процесуального законодавства.

Відповідно до проекту ЗУ «Про нормативно-правові акти» «під законодавством України розуміється утворена на ієрархічній основі система нормативно-правових актів та міжнародних договорів України». В свою чергу законодавець в означеному проекті під системою нормативно-правових актів розуміє взаємопов'язану сукупність нормативно-правових актів, які ієрархічно структуровані від актів вищої юридичної сили до актів нижчої юридичної сили та взаємозалежні між актами однакової юридичної сили [2].

Категорія кримінального процесуального законодавства за своїм змістом тотожна категорії кримінального процесуального закону. Під галузевим кримінальним процесуальним законодавством слід розуміти систему законів, що включають сукупність законів, які визначають порядок кримінального провадження на території України.

Відповідно до ч. 2 ст. 1 КПК України, кримінальне процесуальне законодавство України складається з Конституції України, міжнародних договорів, КПК України та інших законів України [1].

Відповідно до ст. 9 Конституції України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України [3].

Означене положення Конституції України точно відображає місце загально визначених принципів та норм міжнародного права в правовій системі нашої держави та повною мірою відповідає положенням загальної теорії права.

Враховуючи, що Україна прагне стати повноправним членом Європейського союзу, відповідним державним інституціям необхідно адаптувати чинне законодавство України до законодавства ЄС, що полягає у приведенні законів, а також інших НПА відповідно до вимог ЄС.

Проте для того, щоб адаптувати вітчизняне законодавство, необхідно не тільки вдосконалити чинне законодавство, в тому числі і кримінальне процесуальне, а й розробити НПА з урахуванням *acquis communautaire*. *Acquis communautaire* – є відповідною правовою системою ЄС, що включає акти законодавства, які прийняті в рамках трьох стовпів ЄС, що не обмежується ними. До вказаних стовпів ЄС належать Спільна зовнішня політика та політика безпеки, Європейське співтовариство, Співробітництво в сфері юстиції та внутрішніх справ [4].

Вважаємо, що при адаптації вітчизняного законодавства, в томі числі і кримінального процесуального законодавства, повинні враховуватися найбільш суттєві складові державного суверенітету України та не можуть ігноруватися на користь інтересів інших держав і на шкоду власним національним інтересам.

Це також певною мірою має відношення і до міжнародного співробітництва в сфері кримінального провадження.

Також означене питання повинно враховуватися і при проведенні правових експертиз законопроектів галузевого характеру. На нашу думку, обов'язковим учасниками розробки кримінального процесуального законодавства при розробці таких експертиз (або учасниками робочих груп) мають бути спеціалісти у галузі загальної теорії права та кримінального процесу. Необхідно залучати означених експертів з юридичних вищих навчальних закладів.

Звісно ж, джерела кримінального процесуального права не можна ототожнювати з джерелами кримінального процесуального закону. Останні чітко визначені ч. 2 ст. 1 КПК України.

Джерела кримінального процесуального права – категорія більш широка та разом із законами може включати в себе також окремі підзаконні нормативні акти.

Таким чином, система галузевого кримінального процесуального законодавства становить основу джерел кримінального процесуального права і має повною мірою відповідати положенням загальної теорії права.

При цьому оптимальна система кримінального процесуального законодавства є важливою складовою та невід'ємним елементом забезпечення інформаційної безпеки України.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

2. Про нормативно-правові акти: Проект Закону від 01.12.2010 р. № 7409. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=39123.

3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

4. Інституційний механізм адаптації законодавства України до законодавства ЄС. Міністерство юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_4748.

УДК 343.98

DOI: 10.31733/17-03-2023-376-378

Тарас ВОЛКОВ

докторант кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ КРАДІЖОК З ПРИВАТНИХ БУДИНКІВ

Спосіб вчинення злочину як однієї з ознак, що характеризує злочинне діяння у криміналістичному та кримінально-правовому значенні приділялось достатньо уваги з боку науковців. У кримінально-правовому аспекті спосіб вчинення кримінального правопорушення

є ознакою об'єктивної сторони, що впливає на кваліфікацію правопорушення та є обов'язковим елементом предмету доказування. З криміналістичної точки зору спосіб розглядають як сукупність характерних для кожного суб'єкта дій, що здійснюються в певній обстановці, спрямованих на отримання певного результату внаслідок чого відбуваються зміни навколишнього середовища у вигляді слідів. З такої позиції спосіб вчинення кримінального правопорушення потрібно розглядати як ланку, що пов'язує інші елементи криміналістичної характеристики, а саме предмет посягання, обстановку, сліди, особу правопорушника.

За результатами вивчення матеріалів кримінальних проваджень за фактами крадіжок з приватних будинків нами встановлено найбільш поширені способи проникнення до їх приміщень, а саме:

Впливом на механізм замка:

– шляхом бампінгу відкриваються замки з циліндровим механізмом. Ключ, що